زانكۆ/ سەلاحەددين – هەولێر

كۆلێژ/ ئاداب

بەش/ كۆمەڵناسی

بابەت/ پەرتووكی كۆرسی "گۆڕانی كۆمەڵایەتی" Social Change

مامۆستای وانە: د. هیوا علی عمر

كۆرسی یەكەم پاییزی ٢٠٢٢

پەرتووكی كۆرس
Course Book

١– ناوی كۆرس	Social Change (English Texts)
٢– ناوی مامۆستای بەرپرس	د. هیوا علی عمر
٣– بەش/ كۆلێژ	كۆمەڵناسی/ ئاداب
٤– ئیمێل	Hewa.omar@su.edu.krd hiwa1975@yahoo.com
٥– یەكەی خوێندن لە هەفتەیەكدا	٩ كاتژمێر
٦– ژمارەی كاركردن	ئامادەبوونی مامۆستای وانەبێژ بۆ قوتابیان لە ماوەی هەفتەیەكدا ٣ رۆژ لە هەفتەیەكدا كۆی گشتی ٩ كاتژمێر
٧– كۆدی كۆرس	Soc
٨– پرۆفایلی مامۆستا	دەرچووی بەشی كۆمەڵناسی (بەكالۆریۆس) لەساڵی (٢٠٠٢-٢٠٠٣)؛ لەساڵی (٢٠٠٩-٢٠١٠) ماستەرنامەم لەهەمان زانكۆ بەدەست هێناوە؛ وە لە ساڵی (٢٠٢٠-٢٠٢١) بڕوانامەی دكتۆرام لە زانكۆی شەهید بهێشتی- تاران بە پلەی نایاب بەدەست هێناوە. سوپاس بۆ خوا
٩. چەمكە سەرەكییەكانی "گۆران كۆمەڵایەتی"	Social Change; Development; Progress; Evolution; Modernization; Globalization; Social Movement; Social

Change Theories; Cultural and Structural Change	

١٠. ناوەرۆکی گشتی کۆرس:

ئەم وانەیە یەکێکە لەبابەتە سەرەکییەکانی کۆمەڵناسی، کە لەڕێگەیەوە قوتابی بەبابەتی گۆڕانی کۆمەڵایەتی ئاشنا دەبێت بەو پێیەی وانەیەکی سەرەکییە لە کۆمەڵناسییدا، سەرەتا گرنگی بەمێژووی سەرهەڵدانی، پێناسە و چەمکەکان و تایبەتمەندییەکانی گۆڕانی کۆمەڵایەتی و هۆکارەکانیان، هەروەها تیۆرەکانی گۆڕانی کۆمەڵایەتی دەدرێت. بەمەش قوتابی مەعریفەیەکی زانستی بەدەست دەێنێت تاکو بەرچاو ڕۆشن بێت سەبارەت بەو گۆڕانە کۆمەڵایەتییانەی لەدەورووپشتی ڕوو دەدەن، هەروەها توانای شیکردەنەوەی واقیعیانەشی هەبێت بۆیان. لە گرنگترین ئەو گۆرانانەی کە لەکۆمەڵگای کوردستانی باشوور ڕوویان داوە بریتی بوون لە: هاتنەدی قەوارەی سیاسی هەرێمی کوردستان بوو لە ساڵی ١٩٩٢. کە دوا بەداوی ئەمەش گۆرانگاری بنەڕەتی بوو لە کۆمەڵگای عیراقی بەهۆی ڕووخانی سیستمی ستەمکاری بەعس بوو لە ساڵی ٢٠٠٣ لەلایەن ئەمریکا و هێزە هاوپەیمانەکانی، هەروەها سەرهەڵدان و پەیدابوونی هەڕەشەی تیرۆریزم لەسەر هەرێمی کوردستان. بەگشتی گۆڕانەکان لەڕووی سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی و کولتوورییەو بەردەوامن و دەخوازێت قوتابی تێڕامانێکی سۆسیۆلۆژیانە هەبێت تاکو بتوانێت ڕێرەوی گۆڕانەکان لە هەرێمدا لە ڕابردوودا ببینن و لە ئایندەشدا پێشبینی بکەن. بەکورتی ئەو وانەیە دەیەوێت قوتابیان سەرەڕای ئاشنا کردنیان بە گۆڕانی کۆمەڵایەتی لەڕووی تێورییەوە، هەوڵدەدات قۆتابیان بەشێوەیەکی کرداری بەشدار پێبکات لە دەست نیشان کردنی و شێکردنەوەی گۆڕانە کۆمەڵایەتییەکانی کۆمەڵگاکەیان.

١١– ئامانجەکانی کۆرس

– ئاشناکردنی قوتابیان بە دوو جۆر چەمک تایبەت بە گۆڕانی کۆمەڵایەتی: چەمکە سەرەکییەکان تایبەت بە گۆڕانی کۆمەڵایەتی (گەشەپێدان، پەرەسەندنی، نوێبوونەوە)؛ چەمکە یارمەتیدەرەکانی بۆ تێگەیشتنی زیاتر لەچەمکە سەرەکییەکان گۆڕانی کۆمەڵایەتی (نەزم و بونیاد، بەها و نۆرمەکان، یاسا و سیستم).

– ئاسانکردنی تێگەیشتن لە تێڕوانینە سۆسیۆلۆژییەکانی تایبەت بە گۆڕانی کۆمەڵایەتی لەڕێگەی ناساندنی: سروشت و ماهییەتی گۆڕان، جۆرەکان، تایبەتمەندییەکان، فاکتەرەکان، ڕێگرەکان و کاریگەرییەکانی گۆڕانی کۆمەڵایەتی.

–ناساندن و تێگەیاندنی قوتابیان لە گۆڕانە کۆمەڵایەتییە درێژخایەنە مێژووییەکان لە کۆمەڵگای کوردستانی.

١٢–ئەرکەکانی قوتابی

– ئامادەبوونی کارا لە وانەکان و بەشداریکردن بەپرسیار و بیرکردنەوەی ڕەخنەگرانە و بەرزکردنەوەی تواناکانی پەیوەندی و گفتوگۆ لەگەڵ هاوپۆلەکانی (ئەگەر بتوانێت بەزمانی ئینگلیزی).

– ئەنجامدانی ئەرکەکانی هەفتانە کە لە ناو پۆل و بەگوێرەی پیویست دیاری دەکرێت.

١٣–ڕێگاکانی وانەووتنەوە

وانەکانی بەشێوەی دەرسگووتار بەکارهێنانی داتاشۆ و بەکارهێنانی شێوە و وێنەکانی ڕوونکردنەوە لەسەر وایت بۆرد.

١٤–سیستمی هەڵسەنگاندن

دوو تاقیکردنەوەی ئەنجام دەدەرێت (12.5+ 12.5 نمرە)، بەشداری نەکردن لە پۆل بۆ یەک هەفتە ئاساییە، بەڵام لە هەفتەیەک زیاتر، بۆ نەهاتنی هەر دەرسێک نمرەیەک دادەشکێنرێت. ئامادەکردنی ڕاپۆرتێکی مەیدانی لەسەر گۆڕانی کۆمەڵایەتی لە ناو عەشیرەتەکانی کوردستان (10نمرە).

١٢–دەرئەنجامەکانی فێربوون

قوتابی ئاشنا دەبێت بە بابەتی گۆڕانی کۆمەڵایەتی لەڕووی مێژووی سەرهەڵدانی، زانینی چەمکە سەرەکییەکانی تایبەت بە گۆڕانی کۆمەڵایەتی، ئاشنابوون بە بوارە سەرەکیەکاني گۆڕانی کۆمەڵایەتی. هەروەها ناسینی تێڕوانینە تیۆرییەکانی گۆڕانی کۆمەڵایەتی یارمەتدەرێکی باش دەبێت بۆ قوتابی تاکو بتوانێت فاکتەرەکان و دەرئەنجامەکانی گۆڕانی کۆمەڵایەتی و کێشەکانی ئێستای کۆمەڵگای کوردستانی زانستییانەتر بناسێت و هەڵسەنگاندنیان بۆ بکات.

١٦. لیستی سەرچاوە

- Alexander & Colomy (1990) Differentiation Theory and Social Change; Comparative and Historical Perspectives.
- Boudon (1986) Theories of Social Change; A Critical Appraisal.

- Callinicos (2004) Making history; agency, structure, and change in social theory.
- Haferkamp & Smelser (1992) Social Change and Modernity.
- Nisbet (1969) Social Change and History; Aspects of the Western Theory of Development.
- Smith (1973) The Concept of Social Change. A Critique of the Functionalist Theory of Social Change.
- Sztompka (1993) The Sociology of Social Change.
- Vago (2004) Social Change.
: Healy (1998) Analysis and Sources of Social Change
: Haferkamp & Smelser (1992) Social Change and Modernity
: Jason (2013) Principles of Social Change

١٧. بابەتەکان

The Course Contents:

Session one: Conceptualizing the term of social change

Week 1: What is change?
Week 2: Classic Sociologists viewpoint on Social Change.
Week 3: The Relationship between Order and Change.
Week 4: Time and Social Change.
Week 5: What is System?
Week 6: Different Social Change according to System Model
Week 7: Definitions of Social Change.
Week 8: Related Concepts to Social Change: Evolution, Progress, Growth, Development
Week 9: Four major characteristics of Social Change.
Week 10: What is Modernity and Modernization?
Week 12: What is Globalization?
Week 13: What is Social Movement?
Week 14: What is Structural Change?

١٨–بابەتی پراکتیک (ئەگەر هەبێت)	**نیە**
١٩–تاقیکردنەوەکان	

What is the role of Time in Social Change?
In human experience, time and change are inseparable. Neither time nor change is independent variables. Without the participation of time, or the understanding of the past, we cannot understand change. The simplest understanding of change is to understand the difference between before and after.

٢٠. تێبینی تر:

لێرە مامۆستای وانەبێژ دەتوانێت تێبین وکۆمەنتی خۆی بنوسێت بۆ دەوڵەمەندکردنی پەرتووکەکەی.

٢١. پێداچوونەوەی هاوەڵ: